

**Protokoll fra kontrollutvalgets møte
tirsdag 25.08.2009**

Sted: Grenseveien 88

Til stede: Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R)

Forfall (grunn): Lotte Grepp Knutsen (A) uoppsettlig arbeid, Roy Hammerø (F) syk.
I stedet møtte: Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Fra kontrollutvalgets sekretariat: Sekretariatsleder Reidar Enger og konsulent Kristin Lehre

Fra Kommunerevisjonen: Kommunerevisor Annette Gohn-Hellum avdelingsdirektør Unn Helen Aarvold, avdelingsdirektør Lars Normann Mikkelsen, revisjonsrådgiver Arve Alstad (sak 62), revisjonsrådgiver Frode Grønvold (sak 63), førsterevisor Hilde Ludt (sak 64), seniorrådgiver Hanne Hem (sak 65), seniorrådgiver Lars Jørgensen (sak 66), revisjonsrådgiver Pernille Stoermann-Næss (sak 67)

Sakene ble behandlet i følgende rekkefølge: 61, 66, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69

Sak	Side
61/09 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 16.06.2009	2
62/09 Rapport 16/2009 Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner.....	2
63/09 Rapport 17/2009 Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen.....	4
64/09 Rapport 18/2009 Sykehjemsetaten – status etter to års drift.....	6
65/09 Kommunerevisjonens vurdering av en mulig forvaltningsrevisjon innenfor barnevern – oppfølging av kontrollutvalgets vedtak i sak 73/2008	7
66/09 Sosial dumping – kommunens undersøkelser.....	9
67/09 Rapport 11/2009 Undersøkelse av påstander om mulige kritikkverdige forhold i Sporveisbussene AS.....	11
68/09 Utvidet oppfølgingsundersøkelse etter rapport 8/2007 Tildeling av spillemidler til idrettsanlegg	14
69/09 Ny revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon og nye prosjekter for 2. halvår 2009	16

61/09
Protokoll fra kontrollutvalgets møte 16.06.2009

Sendt til arkiv.

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Protokollen ble godkjent.

62/09
**Rapport 16/2009 Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av
barneverninstitusjoner**

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for velferd og sosiale tjenester, Barne- og familieetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Kontrollutvalget vedtok 23.01.2008 (sak 5) at Kommunerevisjonen skulle gjennomføre en undersøkelse rettet mot Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner. Undersøkelsen tilhører fokusområde anskaffelser, jf bystyrets vedtak om *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* av 18.06.2008 (sak 259).

Undersøkelsen viste at Barne- og familieetaten hadde etablert rutiner og gjennomført etterfølgende kontroll av godkjente barneverninstitusjoner og kontraktsoppfølging av private barnevernsinstitusjoner med rammeavtaler. Etaten hadde dessuten innhentet og nyttiggjort seg informasjon om viktige forhold ved driften av institusjonene fra andre tilsyns- og kontrollorganer. Etterfølgende kontroll etter godkjenning dekket de kravene som er nedfelt i kvalitetsforskriften og godkjenningsforskriften.

Undersøkelsen viste samtidig at etaten ikke hadde gjennomført alle etterfølgende kontroller av institusjoner som var planlagt for 2008. Videre avdekket undersøkelsen at etaten i stor grad baserte sin kontroll på informasjon som institusjonene selv utarbeidet for formålet og på andrehånds informasjon, men kontrollerte i liten grad om denne informasjonen stemte overens med de faktiske forholdene. Etaten gjennomførte dessuten ikke systematisk kontroll med institusjonenes internkontrollsystem i forbindelse med etterfølgende kontroll av godkjenning.

Barne- og familieetaten gir i høringsuttalelsen uttrykk for at den vil følge opp forbedringsområder som Kommunerevisjonen har pekt på. Etaten kommer for øvrig med kommentarer til enkelte beskrivelser i rapporten.

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester skriver i sin uttalelse at den er enig i Kommunerevisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger og vil be om Barne- og familieetatens planer for oppfølging av rapporten.

Høringsuttalelsene ga ikke grunnlag for å endre hovedlinjene i Kommunerevisjonens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger, men det ble foretatt enkelte justeringer i den endelige rapporten.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger i rapport 16/2009 *Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner*. Undersøkelsen viste at Barne- og familieetaten hadde etablert rutiner og gjennomførte kontroll av godkjente barneverninstitusjoner og private barnevernsinstitusjoner med rammeavtaler, men også at etaten kan forbedre sitt kontroll- og oppfølgingsarbeid. Utvalget understreker viktigheten av at Barne- og familieetaten og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester arbeider videre med å forbedre kontroll og oppfølging av barneverninstitusjonene.

For øvrig tar kontrollutvalget rapport 16/2009 til orientering.

Saken sendes til helse- og sosialkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frøde Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.08.2009 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget merker seg Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger i rapport 16/2009 *Barne- og familieetatens kontroll og oppfølging av barneverninstitusjoner*. Undersøkelsen viste at Barne- og familieetaten hadde etablert rutiner og gjennomførte kontroll av godkjente barneverninstitusjoner og private barnevernsinstitusjoner med rammeavtaler, men også at etaten kan forbedre sitt kontroll- og oppfølgingsarbeid. Utvalget understreker viktigheten av at Barne- og familieetaten og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester arbeider videre med å forbedre kontroll og oppfølging av barneverninstitusjonene.

For øvrig tar kontrollutvalget rapport 16/2009 til orientering.

Saken sendes til helse- og sosialkomiteen.

63/09

Rapport 17/2009 Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for velferd og sosiale tjenester, bydelsutvalget i Bydel Frogner, bydelsdirektøren i Bydel Frogner, bydelsutvalget i Bydel St. Hanshaugen, bydelsdirektøren i Bydel St. Hanshaugen, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen* bygger på en forvaltningsrevisjon som kontrollutvalget vedtok 23.01.2008 (sak 5). Prosjektet sorterer under satsingsområdet virksomhetsstyring i *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon*, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Kommunerevisjonen har undersøkt økonomistyringen i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen i 2008, og den rollen Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester har spilt i den forbindelse.

Begge bydelene hadde etablerte systemer for økonomistyring og rapportering. Mange elementer var i tråd med kommunale krav og anerkjent praksis. Undersøkelsen påviser samtidig svakheter ved både budsjettprosessen og oppfølgingen i løpet av året. Kommunerevisjonen fant bl.a. feil i budsjettpremissene, sviktende forutsetninger og svakheter ved prognoser, tiltak og bydelsutvalgenes behandling av tertialrapportene.

Begge bydelene har vært under forsterket oppfølging fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester i 2008. Samlet sett er det Kommunerevisjonens vurdering at byrådsavdelingen hadde en tilfredsstillende oppfølging av de to bydelene på de undersøkte områdene.

Høringsrapporten ble oversendt Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester, og bydelsdirektørene og bydelsutvalgene i de to bydelene til uttalelse. Både bydelene og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester melder at de følger opp Kommunerevisjonens anbefalinger.

I sin høringsuttalelse drøfter byrådsavdelingen hva som menes med "saldert budsjett". Kommunerevisjonen merker seg at det kan være ulike oppfatninger om hvordan merforbruk skal håndteres i påfølgende års budsjett. Kommunerevisjonen mener at det i utgangspunktet skal planlegges for inndekking av merforbruk når det er tilstrekkelig kjent.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg funnene i rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen*. Rapporten viser at begge bydelene hadde etablerte systemer for økonomistyring og rapportering. Mange elementer i disse systemene var i tråd med kommunale krav og anerkjent praksis, men det var også felter hvor det var svakheter.

Rapporten viser ellers at byrådsavdelingens oppfølging var tilfredsstillende på de undersøkte områdene.

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens anbefalinger i stor grad handler om kvalitetssikring av bydelsbudsjettene og oppfølgingen av disse og at både bydelene og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester melder at de følger opp anbefalingene i rapporten.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen* til orientering.

Saken sendes finanskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.08.2009 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget merker seg funnene i rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen*. Rapporten viser at begge bydelene hadde etablerte systemer for økonomistyring og rapportering. Mange elementer i disse systemene var i tråd med kommunale krav og anerkjent praksis, men det var også felter hvor det var svakheter. Rapporten viser ellers at byrådsavdelingens oppfølging var tilfredsstillende på de undersøkte områdene.

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens anbefalinger i stor grad handler om kvalitetssikring av bydelsbudsjettene og oppfølgingen av disse og at både bydelene og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester melder at de følger opp anbefalingene i rapporten.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 17/2009 *Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen* til orientering.

Saken sendes finanskomiteen.

Rapport 18/2009 Sykehjemsetaten – status etter to års drift

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for velferd og sosiale tjenester, Sykehjemsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Rapport 18/2009 *Sykehjemsetaten – status etter to års drift* er resultatet av et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedtatt gjennomført av kontrollutvalget i møte 26.08.2008 (sak 75). Prosjektet tilhører fokusområdet *virksomhetsstyring i Overordnet plan for forvaltningsrevisjon*, som ble vedtatt av bystyret 18.06.2008 (sak 259).

Driftsansvaret for sykehjemmene ble overført fra bydelene til Sykehjemsetaten som følge av bystyrets behandling av byrådssak 79/06 *Sykehjem – organisering for bedre kvalitet og valgfrihet*, 21.06.2006 (sak 262). Byrådssaken redegjorde for en rekke forventede effekter av den nye organisasjonsmodellen.

Kommunerevisjonen har i første halvdel av 2009 undersøkt om Sykehjemsetaten etter to års drift lå an til å nå de målene som ble satt ved dens opprettelse. Dette er søkt belyst ved å undersøke status for tiltak og resultater knyttet til *effektiviteten av og kvaliteten på* sykehjemdriften i Oslo kommune. Under *effektivitet* har Kommunerevisjonen sett på forhold knyttet til styring av sykehjemskapasitet og utnyttelse av stordriftsfordeler. Under *kvalitet* har Kommunerevisjonen blant annet sett på forhold som spesialisering, kvalitetssikring, faglig utvikling, økte stillingsbrøker og fritt brukervalg.

Det gikk seks måneder fra bystyrets vedtak til Sykehjemsetaten skulle være operativ. Mye av den første tiden gikk med til å rekruttere personell, sikre sykehjemmenes drift og sørge for at sykehjemsplasser ble formidlet til bydelene.

Kommunerevisjonen mener at Sykehjemsetaten har iverksatt tiltak som kan bidra til måloppnåelse på alle de undersøkte områdene. Undersøkelsen viser samtidig at det var noen utfordringer knyttet til etatens måloppnåelse. Sykehjemsetaten hadde bl.a. ikke kommet langt nok i arbeidet med internkontroll- og kvalitetssystemer.

Kommunerevisjonen har mottatt høringsuttalelser fra Sykehjemsetaten og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester. Både Sykehjemsetaten og byrådsavdelingen oppfatter rapporten som nyttig og varsler at de har iverksatt, eller vil iverksette, tiltak i tråd med Kommunerevisjonens anbefalinger.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens rapport 18/2009 *Sykehjemsetaten – status etter to års drift* til orientering.

Kontrollutvalget ser det som positivt at Sykehjemsetaten har iverksatt tiltak som kan bidra til måloppnåelse på alle de undersøkte områdene, og merker seg at både Sykehjemsetaten og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester vil iverksette tiltak på bakgrunn av Kommunerevisjonens rapport.

Kontrollutvalget understreker viktigheten av arbeidet med å sikre at sykehjemmene har gode internkontroll- og kvalitetssystemer og forutsetter at dette ivaretas også i perioden frem til etatens helhetlige kvalitetssystem er implementert.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 14.08.2009 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens rapport 18/2009 *Sykehjemsetaten – status etter to års drift* til orientering.

Kontrollutvalget ser det som positivt at Sykehjemsetaten har iverksatt tiltak som kan bidra til måloppnåelse på alle de undersøkte områdene, og merker seg at både Sykehjemsetaten og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester vil iverksette tiltak på bakgrunn av Kommunerevisjonens rapport.

Kontrollutvalget understreker viktigheten av arbeidet med å sikre at sykehjemmene har gode internkontroll- og kvalitetssystemer og forutsetter at dette ivaretas også i perioden frem til etatens helhetlige kvalitetssystem er implementert.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

65/09

Kommunerevisjonens vurdering av en mulig forvaltningsrevisjon innenfor barnevern – oppfølging av kontrollutvalgets vedtak i sak 73/2008

Sendt til helse- og sosialkomiteen

Kopi til byråden for velferd og sosiale tjenester, alle bydelene, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Bystyret behandlet 14.05.2008, sak 169, *Rapport fra "Prosjekt meldinger" 2006-2007 – En kartlegging av henlagte meldinger fra 4 bydeler i Oslo – Forslag fra Marianne Borgen (SV)*. Bystyret vedtok blant fire vedtakspunkter følgende:

Fylkesmannens rapport oversendes til Oslo kommunes kontrollutvalg, med henblikk på at kontrollutvalget eventuelt ber Kommunerevisjonen foreta undersøkelse.

Bystyret vedtok også å be byrådet sørge for at bekymringsmeldinger til barnevernet vurderes løpende og at iverksatte tiltak eller eventuell henleggelse begrunnes og dokumenteres. Bystyret ba videre byrådet om å gjennomføre en kvantitativ kartlegging av meldinger og foreta en gjennomgang for å klarlegge årsakene til at antallet meldinger øker sterkt i mange bydeler.

I kontrollutvalgets møte 27.05.2008 (under pkt. "eventuelt"), ble det vedtatt å be Kommunerevisjonen å vurdere en forvaltningsrevisjon og eventuelt utarbeide en prosjektskisse til behandling i utvalget. Kommunerevisjonen gjennomgikk Fylkesmannens rapport og også andre dokumenter, og resultatet ble oversendt i en sak til kontrollutvalgets møte 26.08.2008. Med utgangspunkt i den kjennskapen Oslo kommune den gangen hadde om barneverntjenestenes praksis ved behandling av meldinger, og kartleggingen og analysen som bystyret hadde bedt byrådet om å gjennomføre, foreslo Kommunerevisjonen at det ikke skulle iverksettes en forvaltningsrevisjon 2. halvår 2008. Kommunerevisjonen foreslo videre at kontrollutvalget avventet resultatet av byrådets kartlegging og analyse. Ved sin behandling fattet kontrollutvalget 26.08.2008 (sak 73) følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse til orientering og imøteser en ny vurdering vedrørende utvikling, risiko og behov for revisjon av barnevernstjenestens arbeid med meldinger i forbindelse med framlegging sak om forvaltningsrevisjonsprosjekter med oppstart 2. halvår 2009.

I denne saken har Kommunerevisjonen vurdert foreliggende dokumentasjon om barneverntjenestens arbeid med meldinger, inkludert en gjennomgang av byrådets oppfølging av bystyrets vedtak 14.05.2008 (sak 169). Kommunerevisjonens konklusjon er at det ut fra foreliggende dokumentasjon av status, herunder byrådets oppfølging av bystyrets vedtak, og en risiko- og vesentlighetsvurdering basert på denne dokumentasjonen, ikke foreslås en forvaltningsrevisjon om barneverntjenestens arbeid med meldinger nå. Kommunerevisjonen vil imidlertid også i framtiden ha et årvåkent blikk på feltet, og foreslå en slik undersøkelse dersom det skulle anses hensiktsmessig.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse om barneverntjenestenes arbeid med meldinger og byrådets oppfølging av bystyrets vedtak av 14.05.2008 (sak 169) til orientering. Kontrollutvalget slutter seg til Kommunerevisjonens vurdering om at det ikke er formålstjenlig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området nå, og ber Kommunerevisjonen overvåke status for barnevernstjenestens arbeid med meldinger og eventuelt foreslå undersøkelse i en framtidig sak dersom det skulle anses som hensiktsmessig.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.08.2009

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse om barneverntjenestenes arbeid med meldinger og byrådets oppfølging av bystyrets vedtak av 14.05.2008 (sak 169) til orientering. Kontrollutvalget slutter seg til Kommunerevisjonens vurdering om at det ikke er formåls-tjenlig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området nå, og ber Kommunerevisjonen overvåke status for barnevernstjenestens arbeid med meldinger og eventuelt foreslå undersøkelse i en framtidig sak dersom det skulle anses som hensiktsmessig.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen.

66/09

Sosial dumping – kommunens undersøkelser

Saken gjelder:

I forbindelse med behandling av forvaltningsrevisjonen for 1. halvår 2009 fattet kontrollutvalget bl.a. følgende vedtak i møtet 20.01.2009, sak 3 (punkt 3):

Kommunerevisjonen holder kontrollutvalget fortløpende orientert om resultatene av byrådets undersøkelser knyttet til risiko for sosial dumping hos private leverandører.

Det foreligger nå to relevante rapporter ved eksterne konsulenter. Den ene er rettet mot ASOR, som leverandør av pleie- og omsorgstjenester, med fokus på sosial dumping. Den andre nevner ikke spesielt sosial dumping, men er en gjennomgang av diverse forhold, bl.a. arbeidsforhold, som vedrører kontrakter for kjøp av renholdstjenester.

ASOR er og har vært en betydelig leverandør av pleie- og omsorgstjenester til kommunen. Det ble bl.a. hevdet i media at ASOR skulle ha sykepleiere fra Filippinene gående på "slavekontrakter". Undersøkelsen er basert på gjennomgang av dokumentasjon og intervjuer/samtaler med bl.a. helsearbeidere, herunder ansatte og tidligere ansatte ved ASOR. Undersøkelsen ved ASOR avdekket ikke sosial dumping. Følgende er sitater fra rapportens sammendrag:

- Avlønning av sykepleiere i ASOR ligger innenfor tariff for minstelønn.
- Et tilsyn hos ASOR vedrørende rammeavtalen om brukervalg for hjemmetjenester, gjennomført av Helse- og velferdsetaten (HEV) i Oslo kommune i november 2008, konkluderte blant annet med at lønns- og arbeidsvilkår innen brukervalgsordningen ble funnet i orden.

- Det foreligger ikke holdepunkter for å si at ASORs ansatte ikke har fått utbetalt de variable tillegg som de har hatt krav på.
- Det er ikke avdekket lønnstrekk som ikke er nærmere begrunnet, eller som utgjør en dominerende del av den samlede lønnsutbetalingen.
- Våre undersøkelser har ikke avdekket svart arbeid i regi av ASOR.

Rapporten anbefaler at "Oslo kommune tilrettelegger for et egnet kontrollmiljø med klare retningslinjer, tilstrekkelige ressurser og relevant kompetanse i blant annet å avdekke sosial dumping". I notat fra byråden for velferd og sosiale tjenester til finanskomiteen av 25.05.2009 i forbindelse med oversendelse av rapporten sies bl.a.:

Hva gjelder kontrollrutiner for å forebygge og eventuelt avdekke sosial dumping arbeides det videre med å vurdere hvordan dette kan løses best mulig.

Oslo kommune har inngått rammeavtaler med 23 leverandører for renhold ved kommunens virksomheter. I konkurransen om disse kontraktene ble det stilt en rekke krav, bl.a. at leverandøren måtte ha arbeidsavtaler og at leverandøren måtte ha fremlagt dokumentasjon på at de ansatte minst hadde gjengs lønn. Undersøkelsen av arbeidsforhold knyttet til kjøp av renholdstjenester ble gjennomført som stedlig kontroll hos åtte av leverandørene. Det ble avholdt møter med ledelsen og gjennomgang av dokumentasjon. Ansatte ble ikke intervjuet.

Det ble bl.a. avdekket:

- Flere tilfeller av manglende eller ufullstendige arbeidsavtaler.
- Flere tilfeller av akkordlønn som i praksis gjorde det umulig å fastslå timelønn.
- Flere tilfeller av manglende og mangelfulle timelister.
- Informasjon fra to leverandører om at andre personers, for eksempel familiemedlemmers, arbeid kunne være inkludert i timelistene til ansatte.
- Noen tilfeller hvor timeregistreringsrutinene gjorde det vanskelig å fastslå hvor mange timer som var arbeidet.

Oppfølging av rapporten medførte at en av de åtte leverandørene mistet kontrakten med Oslo kommune. Hos fem av leverandørene ble det påpekt forhold som må rettes opp og som blir fulgt opp videre.

Flere forhold som ble påpekt i rapporten var ikke ulovlige eller direkte brudd på avtalen med kommunen, men førte til at kontrollmulighetene ble svekket. Utviklings- og kompetanseetaten har hatt dialog med Kommunadvokaten bl.a. for å kunne spisse kravene i fremtidige avtaler på dette området.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens redegjørelse om kommunens undersøkelser rettet mot sosial dumping til orientering.

Byrådet bes informere kontrollutvalget om utfallet av arbeidet med å etablere kontrollrutiner for å forebygge og avdekke sosial dumping.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 03.06.2009. De utrykte vedleggene er sendt utvalgets medlemmer.
- Erling Folkvords brev av 24.08.2009 til kontrollutvalget ble omdelt.

Kommunerevisjonen vil vurdere saken på nytt med bakgrunn i henvendelsen fra Erling Folkvord.

Saken ligger til fortsatt behandling i kontrollutvalget.

67/09

Rapport 11/2009 Undersøkelse av påstander om mulige kritikkverdige forhold i Sporveisbussene AS

Sendt til finanskomiteen

Kopi til byråden for finans, styreleder i Sporveisbussene AS, Sporveisbussene AS v/daglig leder, styreleder Kollektivtransportproduksjon AS, Kollektivtransportproduksjon AS v/daglig leder, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

Utgangspunktet for undersøkelsen er et notat fra bystyregruppa i partiet Rødt til kontrollutvalget datert 24.04.2008. Kontrollutvalget behandlet notatet i sitt møte 27.05.2008, og fattet følgende vedtak (sak 62):

Kontrollutvalget mener det fremsettes alvorlige påstander i Rødts henvendelse, og at kontrollutvalget har kompetanse til å iverksette undersøkelser. Kontrollutvalget ber Kommunerevisjonen drøfte nærmere med byråden for finans og utvikling hvordan undersøkelser av påstandene kan gjennomføres på en hensiktsmessig måte og gi tilbakemelding til kontrollutvalget.

Byråden for finans og utvikling hadde ingen innvendinger til at Kommunerevisjonen gjennomførte undersøkelsen, og bekreftet dette i brev datert 18. juni 2008.

Daværende konsernsjef i Kollektivtransportproduksjon AS hadde generalforsamlingsfullmakt for Sporveisbussene AS. Konsernsjefen ba ved brev datert 30. mai 2008 Kommunerevisjonen om å gjennomgå alle forhold i Rødts notat.

Påstandene i Rødts notat er knyttet til flere forhold. Kommunerevisjonen har valgt å undersøke påstander knyttet til:

- leieavtaler for bussenlegg og bussparkering på Ulven
- oppgradering av anleggene på Ulven

- bygging av spiserom og kontor på Alna
- utleie av hybler i Risløkkveien
- kjøp av Arctic Express Buss og Reisebyrå AS
- innleie av konsulent
- skifte av pensjonsordning og sammenblanding av fondsmidler

Forholdene strekker seg i tid fra september 2002 til og med 2007.

Når det gjelder leieavtaler på Ulven, har undersøkelsen vist at påstanden om eierforhold i utleieselskapet, var korrekt. Det samme var påstanden om at styret i Sporveisbussene AS ved notat i sammenheng med inngåelsen av den første leieavtalen, var orientert om at eierskapet skulle endres. Videre er det korrekt at styret ved inngåelse av leieavtale nummer to, ikke eksplisitt ble orientert om hvem som eide utleieselskapet.

Kommunerevisjonen har på dette punktet påpekt det uheldige ved at styret satt igjen med et inntrykk av at eierforholdene i selskapet som leier ut på Ulven, var avklart i tråd med styrets forbehold for å inngå den første leieavtalen. Kommunerevisjonen anser det videre uheldig at leieavtalene, slik situasjonen reelt sett var, ble fremforhandlet av tre personer i selskapet, hvorav den ene også var utleier.

Ved oppgradering av anleggene på Ulven, har Kommunerevisjonen ikke funnet indikasjoner på at administrasjonen unnlot å gi styret fullstendige opplysninger om lokalenes egnethet (Persveien 34–36). Kostnaden ved oppgraderingen ble vesentlig høyere enn først estimert. Kommunerevisjonen har ikke hatt mulighet til å foreta en ekstern verdivurdering av det arbeidet som ble gjort, fordi det ikke foreligger avtaler eller tilbudsbrev som beskriver arbeidet. Det fremstår etter Kommunerevisjonens oppfatning, som kritikkverdig.

Når det gjelder ombygging til spiserom og kontor på Alna, har Kommunerevisjonen ikke funnet belegg for påstanden om at ombyggingen ikke var ønsket av de ansatte. Vi har heller ikke funnet belegg for å si at kostnaden for ombyggingen var ca. kr. 200 000, slik Rødt indikerte i sitt notat. Det fremstår for Kommunerevisjonen som usikkert hvilket arbeid som ble utført i forbindelse med ombyggingen og hvor mye selskapet betalte for arbeidet. Det er etter Kommunerevisjonens oppfatning uheldig.

Det er korrekt at hybler i Risløkkveien ble leid ut til Sporveisbussene fra 2003, og at selskapets innkjøpssjef var deleier i selskapet som leide ut. Koblingen mellom innkjøpssjefens private forretningsvirksomhet og Sporveisbussene, på tidspunktet for etablering av leieavtalen, fremstår for Kommunerevisjonen som uryddig.

Kommunerevisjonen er kritisk til at selskapet tidligere ikke hadde tilstrekkelige rutiner for sikre en velfungerende innkjøpsfunksjon - særlig rutiner for å sikre konkurranse og solide og uavhengige leverandører. Kommunerevisjonen har også stilt spørsmål ved hvordan forhold som ble tatt opp i selskapet i 2004, og som også er en del av denne undersøkelsen, ble håndtert.

Kommunerevisjonen har ikke funnet at det var hold i påstander eller grunnlag for kritikk i forhold omtalt under de tre nederste kulepunktene: kjøp av Arctic Express Buss og Reisebyrå AS, innleie av konsulent eller skifte av pensjonsordning/sammenblanding av fondsmidler.

Kommunerevisjonen har ikke undersøkt påstander knyttet til lakking av kommunale biler, salg av Ontariobusser eller Sporveisbussenes innkjøp av to kondemnerte varebiler. Årsaken til at disse ikke er vurdert nærmere er fordi de er udokumenterte, ligger langt tilbake i tid og dreier seg om relativt små beløp. Kommunerevisjonen har ut fra dette vurdert sannsynligheten for å skape klarhet i disse forholdene som liten.

Kommunerevisjonen anbefaler selskapet å foreta en vurdering av om selskapet plikter å følge regelverket om offentlige anskaffelser. Videre anbefaler Kommunerevisjonen at selskapet kontinuerlig har fokus på etterlevelse av gjeldende rutiner og regelverk, særlig på området innkjøp

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til Kommunerevisjonens rapport 11/2009, og merker seg at det i perioden 2002 til 2007 er avdekket en del uryddige forhold i Sporveisbussene AS. Dette dreier seg blant annet om selskapets informasjon til styret, rollen til innkjøpssjefen i selskapet, skriftlighet i inngåtte avtaler og selskapets rutiner knyttet til innkjøp mer generelt.

Utvalget merker seg videre at Kommunerevisjonen ikke har funnet hold i påstandene knyttet til kjøp av Arctic Express Buss og Reisebyrå AS, innleie av konsulent eller skifte av pensjonsordning og sammenblanding av fondsmidler.

Kontrollutvalget ber byrådet følge opp at det blir avklart hvorvidt Sporveisbussene AS plikter å følge lov om offentlige anskaffelser.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 11/2009 *Undersøkelse av påstander om mulige kritikkverdige forhold i Sporveisbussene AS* til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frøde Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 08.06.2009 m/vedlegg
- Kommunerevisorens brev datert 17.08.2009

Forslag:

Knut Frigaard (F) fremmet følgende tilleggsforslag til første setning i kommunerevisorens forslag (tillegget kursivert):

...er avdekket en del uryddige forhold og mulige lovbrudd i Sporveisbussene AS.

Berit Jagmann (R) fremmet følgende alternative forslag til første avsnitt:

Kontrollutvalget viser til Kommunerevisjonens rapport 11/2009, og merker seg at det i perioden 2002 til 2007 er avdekket flere uryddige forhold i Sporveisbussene AS. Dette dreier seg blant annet om mangelfull informasjon til styret i forbindelse med leie av eiendommer, rollen til den daværende innkjøpssjefen i selskapet, manglende oppbevaring og skriftlighet i inngåtte avtaler og mangelfulle rutiner knyttet til innkjøp generelt.

Votering:

Berit Jagmanns forslag til første avsnitt med Knut Frigaards tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt. Kommunerevisorens forslag for øvrig ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget viser til Kommunerevisjonens rapport 11/2009, og merker seg at det i perioden 2002 til 2007 er avdekket flere uryddige forhold og mulige lovbrudd i Sporveisbussene AS. Dette dreier seg blant annet om mangelfull informasjon til styret i forbindelse med leie av eiendommer, rollen til den daværende innkjøpssjefen i selskapet, manglende oppbevaring og skriftlighet i inngåtte avtaler og mangelfulle rutiner knyttet til innkjøp generelt.

Utvalget merker seg videre at Kommunerevisjonen ikke har funnet hold i påstandene knyttet til kjøp av Arctic Express Buss og Reisebyrå AS, innleie av konsulent eller skifte av pensjonsordning og sammenblanding av fondsmidler.

Kontrollutvalget ber byrådet følge opp at det blir avklart hvorvidt Sporveisbussene AS plikter å følge lov om offentlige anskaffelser.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 11/2009 *Undersøkelse av påstander om mulige kritikkverdige forhold i Sporveisbussene AS* til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

68/09

Utvidet oppfølgingsundersøkelse etter rapport 8/2007 Tildeling av spillemidler til idrettsanlegg

Sendt til samferdsels- og miljøkomiteen

Kopi til byråden for samferdsel, miljø og næring, Idrettsetaten, Kommunerevisjonen

Saken gjelder:

I rapport 8/2007 *Tildeling av spillemidler til idrettsanlegg* rapporterte Kommunerevisjonen om en undersøkelse av Oslo kommunes praksis og rutiner for tildeling av statlige spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Undersøkelsen viste at det var en rekke mangler i kommunens saksbehandling. På bakgrunn av Kommunerevisjonens funn og anbefalinger i rapporten, varslet Kultur- og idrettsetaten og Byrådsavdeling for næring og kultur flere forbedringstiltak. Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget den 31.05.2007 (sak 58).

Kontrollutvalget vedtok 20.01.2009 å gjennomføre en utvidet oppfølgingsundersøkelse for å undersøke om etaten og byrådsavdelingen har iverksatt relevante tiltak. I denne oppfølgingsundersøkelsen, gjennomført i mai og juni 2009, har Kommunerevisjonen sett på i hvilken grad etaten (nå Idrettsetaten) og byrådsavdelingen har fulgt opp de tiltakene som ble meldt i forbindelse med hovedundersøkelsen. I tillegg er det undersøkt i hvilken grad Idrettsetaten har hensyntatt Kommunerevisjonens bemerkninger til spilleregnskapene ved sluttutbetalingen.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonen har gjennomført en utvidet oppfølgingsundersøkelse etter rapport 8/2007 *Tildeling av spillemidler til idrettsanlegg* som viser at rutinene har blitt vesentlig forbedret. Det er likevel fortsatt områder der rutinene bør forbedres, blant annet rutine for etterkontroll av saksbehandlingen. Etaten bør også innhente en skriftlig vurdering fra Kultur- og kirkedepartementet vedrørende Oslos organisering av spillemiddelordningen.

Kontrollutvalget forutsetter at det iverksettes nødvendige tiltak for å sikre at kommunens praksis og rutiner for tildeling av statlige spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er i henhold til Kultur- og kirkedepartementets krav.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frøde Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.08.2009 m/vedlegg

Votering:

Kommunerevisorens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kommunerevisjonen har gjennomført en utvidet oppfølgingsundersøkelse etter rapport 8/2007 *Tildeling av spillemidler til idrettsanlegg* som viser at rutinene har blitt vesentlig forbedret. Det er likevel fortsatt områder der rutinene bør forbedres, blant annet rutine for etterkontroll av saksbehandlingen. Etaten bør også innhente en skriftlig vurdering fra Kultur- og kirkedepartementet vedrørende Oslos organisering av spillemiddelordningen.

Kontrollutvalget forutsetter at det iverksettes nødvendige tiltak for å sikre at kommunens praksis og rutiner for tildeling av statlige spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er i henhold til Kultur- og kirkedepartementets krav.

Saken sendes samferdsels- og miljøkomiteen.

Ny revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon og nye prosjekter for 2. halvår 2009

Sendt til Kommunerevisjonen

Kopi til samferdsels- og miljøkomiteen, byråden for finans

Saken gjelder:

I denne saken fremmer Kommunerevisjonen forslag til revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon for perioden august 2009–august 2010 og forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølgingsundersøkelser og satsing på gransknings- og mislighetssaker i 2. halvår 2009 (august 2009–januar 2010).

Forslagene er basert på bystyrets vedtak 18.06.2008 (sak 259) om *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon* og *Plan for selskapskontroll 2008–2011*. Forslagene er videre basert på vurdering av risiko og vesentlighet.

Rapportering av undersøkelsene til kontrollutvalget vil skje i løpet av 2009 og 2010.

Kommunerevisoren fremmet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 2. halvår 2009.
2. Det benyttes inntil 2000 timer til mislighetsrevisjon i 2. halvår 2009.

Kontrollutvalgets behandling:

Følgende medlemmer deltok under behandlingen av saken:

Frode Jacobsen (A), Ingrid C. Eriksen (H), Knut Frigaard (F), Anne Underthun Marstein (V), Anne H. Rygg (H), Jan-Bendix Byhring (SV), Ann Kathrine Skjørshammer (KrF), Kari Kjenndalen (A), Berit Jagmann (R), Peter A. Torjesen (A), Øystein Sjøtveit (F)

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 17.08.2009 m/vedlegg
- Kommunerevisjonens notat av 25.08.2009 om eventuell revisjon av Holmenkollen-prosjektet ble omdelt i møtet

Forslag:

Kommunerevisoren fremmet følgende tilleggsforslag:

Kommunerevisjonen gjennomfører en mindre undersøkelse ved sammenligning av svakheter, mangler og risiko beskrevet i Holte-rapporten og Metier-rapporten med tilsvarende i rapport 7/2009 *Økonomisk styring og oppfølging av rehabiliteringen på Tøyenbadet*. Rapportene er basert på undersøkelser av samme prosjektmiljø. Kommunerevisjonen bes vurdere om

relevante anbefalinger i rapport 7/2009 har blitt/blir benyttet videre i Holmenkollen-prosjektet.

På grunnlag av ovennevnte undersøkelse bes Kommunerevisjonen vurdere om det er behov for ytterligere undersøkelser og eventuelt foreslå slike for kontrollutvalget.

Det tas sikte på rapportering til kontrollutvalgets møte 20.10.2009.

Votering:

Kommunerevisorens forslag og tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er kontrollutvalgets vedtak følgende:

Kontrollutvalget slutter seg til:

1. Forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter og oppfølgingsundersøkelser med oppstart 2. halvår 2009.
2. Det benyttes inntil 2000 timer til mislighetsrevisjon i 2. halvår 2009.
3. Kommunerevisjonen gjennomfører en mindre undersøkelse ved sammenligning av svakheter, mangler og risiko beskrevet i Holte-rapporten og Metier-rapporten med tilsvarende i rapport 7/2009 *Økonomisk styring og oppfølging av rehabiliteringen på Tøyenbadet*. Rapportene er basert på undersøkelser av samme prosjektmiljø. Kommunerevisjonen bes vurdere om relevante anbefalinger i rapport 7/2009 har blitt/blir benyttet videre i Holmenkollen-prosjektet.

På grunnlag av ovennevnte undersøkelse bes Kommunerevisjonen vurdere om det er behov for ytterligere undersøkelser og eventuelt foreslå slike for kontrollutvalget.

Det tas sikte på rapportering til kontrollutvalgets møte 20.10.2009.

Eventuelt

1. Kontrollutvalget besluttet å avlyse møtet i kontrollutvalget 22.09.2009.
2. Samferdsels- og miljøkomiteen vil avholde åpen høring om Holmenkollen-prosjektet onsdag 09.09.2009 kl. 10.00–16.00 i bystyresalen i Rådhuset. Kontrollutvalget og Kommunerevisjonen er invitert som observatører.
3. Bystyret/bystyrekomiteene har behandlet følgende saker fra kontrollutvalget:
 - Bystyret behandlet i sitt møte 17.06.2009 regnskap og beretning for Omsorgsbygg.
 - Finanskomiteen behandlet i sitt møte 20.08.2009 rapport 10/2009 – Leveranser fra PEAB Norge AS til Omsorgsbygg Oslo KF – kontrollutvalgets sak 51 av 16.06.2009.
 - Helse- og sosialkomiteen behandlet i sitt møte 19.08.2009 rapport 15/2009 – Forebygging og reduksjon av sykefravær i Sykehjemsetaten – kontrollutvalgets sak 56 av 16.06.2009.

- Samferdsels- og miljøkomiteen behandlet i sitt møte 19.08.2009 sak om forvaltningsrevisjon av prosjekt Ren Oslofjord – behov for avgrensning – kontrollutvalgets sak 44. av 26.05.2009

Kontrollutvalgets sekretariat, 10.09.2009

Reidar Enger
sekretariatsleder